

Redacțiunea, Administrațiunea și Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare, Târgulul
Inului Nr. 30.
Articole nefrancați nu se primesc.
Manuscrisuri nu se restituie.
Birourile de anunțuri:
Brașov, piața mare, Târgulul
Inului Nr. 30.
Inserate mai primesc în Viena
R. Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto
Mann), H. Schalek, Alois Herndl, M.
Duker, A. Oppel, J. Dennerberg; în
Budapesta: A. V. Goldberger, Eck-
stein Bernat; în Frankfurt: G. Z.
Lomb; în Hamburg: A. Steiner.
Prețul inserțiilor: o soră
pe o coloană 6 cr. și
10 cr. timbru pentru o publi-
care. Publicări mai dese după
tarifă și învoială.
Reclame pe pagina a III-a o
seră 10 cr. v. a. sau 80 bac.

GAZETA TRANSILVANIEI

(NUMERŪ DE DUMINECĂ 29)

„Gazeta” este în fă-care-ți
Abonamente pentru Austro-Ungaria.
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.
Se primumără la toate oficiile
postale din țara și din afară
și la dd. colectori.
Abonamentul pentru Brașov
a administrațiunea, piața mare,
Târgulul Inului Nr. 30 etagiu
I.: pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Un exemplar 5 cr. v. a.
sau 15 bani. Atât aboname-
ntele cât și inserțiile sunt
a se plăti înainte.

Nr. 157.—Anul LVI

Brașov, Duminecă, 18 (30) Iulie

1893.

Conferența și barbariile dela Turda.

Brașov, 17 Iulie v.

Orî de câte-orî se adună Ro-
mânii ca să se sfātuască asupra sorții
lor politice și să chibzuiască, cum
să-și mai îndrepte pașii și cum să
lupte mai bine, ca să-și recâștige
drepturile călcate în picioare, duș-
manii noștri turbază de mânie și
simțul lor de răsunare îi face
să-și perdă totă mintea și totu cum-
pțutul.

Nu se putea să nu se dea pe
față această neîmpăcată ură și duș-
mănia și acum, după conferența na-
țională dela Sibiu, care a dat cea
mai strălucită dovadă, că Românii
în fața asupritorilor, sunt una și
nedespărțită, gata la orî-ce jertfă
pentru liberarea neamului lor.

Ungurii, fanatisați și ațîțați me-
reu în contra noastră, au fost adencu
turburați la scirea, că Românii toți,
fără de nici o deosebire, susțin cu
tăria plângerile cuprinse în Memo-
randu și că sunt hotărîți a continua
lupta pentru drepturile lor.

Cei mai înrăuțățiți și sêlbatici
dintre ei, revoluționarii Unguri din
Turda, însă nu s'au putut stăpâni
și mânia lor a izbucnit în sêvir-
șirea unor noue fapte barbare și
fărădelege, atacându ca bandiții ca-
sele pacincilor fruntași români din
Turda.

Cu cea mai adencă mahnire a
sufletului ne scrie un Român din
Turda, că acolo ei nu mai sunt si-
guri de viața lor și exclamă în du-
rerea sa: „decât o viață atât de
torturătoare, mai bine morțe!”

Eată unde au adus lucrurile
tirania, volniciile și nedreptățile!
Eată ce se întemplă, când fărădele-
gile, în loc să fiă pedepsite, sunt
luate în apărare de cătră cei dela
putere!

Acestea sunt rōdele acelu pa-

triotismu unguresc, cu care vor
să ne îndope cu de-a sila și pe noi.
Le vedem cu spaimă și cu îngro-
zire: ura deslănțuită între cetățeni,
liniștea lor turburată, cinstea și
dreptatea lovită în față, orânduirea
și ocărnuirea publică sguduită și
pătată prin versare de sânge!

Mai trebuie ore să spunem, că
un stat în care se pot petrece
astfelu de lucruri și în care des-
trêul celor dela stăpânire a ajuns
la un astfelu de grad, nu pōte
dăinui?

Și cine pōrtă vina la acesta,
decă nu Maghiarii înșiși și politica
lor nenorocită?

În cele din urmă va trebui să
ia poziția și stăpânirea maghiară
față cu ticăloșele uneltiri ale sovi-
vismului unguresc. Va fi silită la
acesta, căci tōte în lume mergu nu-
mai până la un loc.

Dér să trecem la fapte și să
lăsăm să urmeze raporturile des-
pre conferența și nouele barbarii din
Turda.

Conferența națională ținută în Sibiu în 23 și 24 Iulie n. c.

Cât de grele sunt vremile, în
carî trăim, cât de mare este îngri-
jirea și nemulțămirea, ce ne-a
cuprins în urma prigonirilor ne-
sfârșite, s'a dovedit strălucit prin
viul interes, ce l'au manifestat
Românii noștri din tōte părțile față
cu conferența națională din Dumine-
ca trecută. Delegații toți, afară de
cei ce au fost împedecați de-a veni,
s'au prezentat de cu vreme la această
mare consfătuire din Sibiu.

Dér nu numai delegații, ci tōte
păturile poporului nostru au mani-
festat interesul lor pentru conferen-
ță, venind să ia parte la ea
cu mile, mai ales țeranii de prin
prejur. Însăși foile unguresc stabi-
lesc numărul celor prezenți pen-
tru conferența la 3—4000. Au fost

între țeranii unu număr însemnat
de Moți dela Abrud, Bucium și
Câmpeni. Cu ei a venit și musica
lor, națională, compusă din țeranii,
sub conducerea învățătorului Cor-
cheșu. Au mai venit și mulți de
pe la Gura-riului și dela Cutu, cei
mai mulți au fost însă din Seliște
și din celelalte sate din giurul Si-
biului. Toți erau îmbrăcați în haine
de sêrbătoare; își era drag să-și vedă
preâmbându-se pe stradele Sibiului.

Printre oșpeții români vedu-
răm și mai mulți distinși frați de-ai
noștri din România, precum d-nii:
Ionel Grădișteanu, Ciuflea, G. Bur-
sanu, G. Cantacuzino, Drocă Bar-
cianu, Dr. Drăgescu, Dr. Stăncescu,
V. Epurescu și alții.

Printre diariștii de dincolo, carî
au venit anume pentru Conferența,
am observat pe d-nii: Cosăcescu
(„Lupta”), A. Rubinu („Indépen-
dance Roumaine”), Lupulescu („Ro-
mânul”), Quen (corespondent al
foilor englese la București), Axente,
Iliescu, Colescu și alții.

Supușii streinî n'au fost ad-
miși la Conferența și au luat parte
numai la sêrbările afară de conferen-
ță. Raportorul diarului „Indé-
pendance Roumaine”, nescind de
această oprire, a intrat în sală, dér
a fost provocat de poliția să o
părăsescă.

Conferența însăși a fost im-
posantă. Sala cea mare de întruniri
din Sibiu, care cuprinde ca la 1500
de omeni, era indesuită. La mijloc
ședeau pe scaune delegații: la drepta
și în stânga era publicu privitor,
între care mai cu semn țeranii. Ga-
leria era plină de dame române din
Sibiu și din tōte părțile. Pe estrada
cea mare din frunte erau mesele
pentru comitet, pentru diariști și
pentru căpitanul poliției.

După orele 10 sosi comitetul,
în frunte cu președintele Dr. Rațiu,
și fu salutat cu aplause sgomotose
și îndelungate. Ocupându-și locul

la masa din frunte, președintele Dr.
I. Rațiu rosti discursul de deschi-
dere.

În discursul său de deschidere, preșe-
dintele arată pe scurt istoricul luptelor
nōstre din trecut. La 1848 Românii se
proclamară pe sine ca națiune de sine stă-
tătoare, egală îndreptățită cu celelalte na-
țiuni din țeră, și jurară în mod solemn
pe Câmpul libertății dela Blajiu, că nu se
vor lăpêda nici-odată de limba și națio-
nalitatea română. La 15 ani mai târziu,
această vechiă și dreptă dorință a Româ-
nilor s'a ridicat la valoare de lege, adu-
cându-se legea pentru egala îndreptățire a
tuturor naționalităților din țeră. Prin
această lege, limba română era recunoscută
ca limbă oficială la tōte tribunalele și di-
regătorile din țeră, toamai așa, ca și limba
maghiară și germană.

La 1867 însă, Ungurii fără învoirea
Românilor și numai așa de capul lor,
uniră Ardealul cu Țera ungurescă. De aci
înainte ei nu mai vor să se scie de legi,
drepturile nōstre le-au oșleat în picioare
din și în și mai mult, ba după ce ne-au
luat tōte, și-au pus de gând să ne ia
și viața, — să ne maghiarizeze.

În contra unirei Ardealului cu Țera
ungurescă, Românii au protestat, până
chiar și la împêratul, dér nu i-au ascu-
tat nimeni.

În fața acestei împrejurări, toți Ro-
mânii se uniră și în conferența lor națio-
nală dela 1881, ce s'a ținut la Sibiu, își
formară unu program național, în care
în 9 puncte cuprinsă dorințele lor, pentru
a căror realizare au hotărît să lupte până
când vor isbuti.

Fiind-că însă Ungurii mersă tot
înainte cu asupririle lor, Românii în con-
ferența din 1892 hotărâră să înainteze fără
amânare unu Memorand cu oătră corônă, în
care să mai arate odată împêratului dorin-
țele și plângerile lor și să-l rōge pentru
dreptate. Cu Memorandul s'au și dus
până la Viena, dér acolo află ușile încu-
iate și așa au trebuit să se întorcă acasă
fără nici o mângăiere. Ba ce-i mai mult,
Ungurii începă acum o gônă și mai sêl-
batică în contra Românilor; pe cei ce au

FOILETONULŪ „GAZ TRANS.”

Ce face școla și purtarea bună!

Când prindeam a face cunos-
cință cu vecinii, de sciam că ăsta
e Ion și cela Petre, cela Marțica
și celalaltu Vila, atunci, ca copil
mic, prinseu a cunoșce și pe badea
Pantilimon și nu l'am uitat și
nu l'oiu uita în veci: om mărunt,
frumusel, perul capului tunsu, dér
giur împregiur totuși lăsaș nisce
cupt anume în adinsu, în formă de
streșină, carî dinapoi ajungeau până
peste gulerul sumanului, ér înainte
până peste frunte și urechi; purta
mustețe scurte, barbă rasă și era
totu-d'una bine îmbrăcatu, nes-
dremțuros, cu ciōreci buni albi, cu
opinci cu curele, cu pieptaru bun,
lungu și alb, și cu sumanu cernit.

N'ăș jura, că ore purtat'a cu-
rea (șerparu) orî ba? Destul, că
lă cunoșeam bine dintr'unu sat
de omeni, că-l vedeam desu pe la
casa noastră: véra la sapă, secere și

strinsu de fênu, tōmna la culesu de
cucuruz, ér ierna: mai după un
lemn, mai după bucate, mai după
de dulce, și din când în când câte
cu un pieptaru orî cojocu câpitu
„ca nou”. Acestu om era Pantili-
monu cojocarul. Nu sciam unde
șede, că pe ulița noastră nu șede,
dér sciam, că-i dela noi din sat.
'Ii cunoșeam și muierea, pe lelea
Irina Pantilimonésa. Ea încă era ierna
véra pe la noi, mai în lucru, mai
după câte ceva.

Când prinseu a âmbra la școla
din sat, începui a face și cunoșcințe
noue; devenind din ce în ce mai
mare, mă făcui din ce în ce mai cu-
rios și mai cutezător; voiam să
sciu, că cela unde șede? la cesta în
casă cum e? cine are prune în grădi-
nă? a cărui pere prindă a se mălăeța?
care babă nu alungă copiii dela hur-
lup? ș. a.

Făcend astfelu de cunoșcințe și
încercări, chiar în anul când prinseu
a âmbra la școlă, nemerî și în casa ba-
dei Pantilimonu. Era chiar în dosul

școlei, în ulița Giurgescilor. Par'că
și acum o vedu cu ușa tinđi cătră
drum; totu cătră drum și o ferestră
mică, casa depărtată de drum ca
de 25 pași și aședată de-alungul.
Era acoperită cu nisce pae vechi,
afumate, dér pe la streșini vîritu ici
coala câte unu snopu de paie mai
puțin vechiu, mai puțin afumat.
Dinaintea casei paște verde, care
par'că dicea: érbă n curte, sêrăciă
n casă: Câte-va galițe și vr'unu
purcelu se vedeau véra pe dinaintea
casei, prin troscofelu celu verde,
dér colo tōmna le ducea și acelea
orî primarul, pentru dare, orî ji-
danul, pentru datoriile, ce le făcea
Pantilimonu.

Multă beutură fără cumpêtu
scurtă țilele lui Pantilimonu, ér lelea
Irina Pantilimonésa, rêmase cu 5 co-
pii mici, 3 fete și 2 ficiorași. Dér
pre lângă tōtă sêrăciă, în care rêm-
ase după soțulu ei, ea-și cresc
copii cum îi ajută Dumnezeu, mai
și sâtui, dér adesea flămândi; îi vê-
đu scoși din penele cele rele. Fe-

țițele, care cum ajungea la vârsta
de a le băga slujnicuțe, mai la nisce
gâșce, mai pre lângă niscari copii
mici de-ai omenilor cu stare, ér
ficioarași și-i ținu totu pe lângă sine.

Fiind-că le era casa chiar preste
drum dela școlă, ei își petreceau
timpul mai mult în școlă.

De când erau de 5 ani, ei totu
acolo erau, orî sâtui orî flămândi,
orî încălțați orî desculți, și puteau
mai cu înlesnire, decâtu toți băieții
din sat să cerceteze școlă. Cum se
făcea țiuă, ei erau în școlă, ierna
véra. De-oparte, căci în școlă ierna
era mai cald decâtu la ei acasă,
apoi fiindu numai preste drum dela
ei de acasă, orî pe ce vreme în câte-
va sârte erau acolo, unde până ve-
nia dascălul, se jucau în voia cea
bună, ér după ce sosia acela, învê-
țau câtu le ajungeau puterile.

Destul că copiii îndrăgiseră
atât de tare școlă, câtu mumei lor,
pe lângă totu necasul și pre lângă
tōtă sêrăciă, îi era milă să-i rupă
dela școlă și să-i dea slugi. Celu mai

fostă cu Memorandul la Viena îi bombardă cu pietri, gazetele ungurești au început să urle și să ațîțe, toți cismașii ungurești au început să-și ascuțe ghinți în potrița noastră, er ca pupăză pe colaodă a început însuși guvernul să tragă în cercetară nu numai pe cei ce au fost la Viena cu Memorandul, ci chiar și pe Comitetul; pe studenții, cari au scris „Replia” și pe alți mulți dintre ai noștri.

În fața acestor împrejurări, s'a convocată această conferință națională, la ai căreia membri, președintele apelază, ca cu dragoste frățească să se sfătuescă asupra celor mai potrivite mijloce, prin cari să putem desfășura o lucrare și mai puternică, ca astfel încetulă cu încetulă să ne apropiăm totă mai multă de ținta noastră.

Acestă discursă fū primită cu aplause. După acesta se constituie biroul Conferinței, aclamându-se președinte Dr. I. Rațiu, vice-președinte: G. Popă de Băsești și Dr. George Popoviciu, protopop; notari: Dr. Aurel Popoviciu, Const. Lucaciu, Dr. Ștef. Petroviciu, Dr. Demetriu Ciuta, Dr. Ștef. Popă și Dr. Silviu Moldovanu. După aceea s'a alesă comisiunea de verificare. Apoi secretarul Comitetului, prof. D. Comșa, cetesce raportul Comitetului despre activitatea sa dela ultima conferință încoce.

În raportul Comitetului se arată mai întâi, că conferința această fusese convocată pe 27 Iunie (9 Iulie); der atunci guvernul și organele sale administrative au oprit-o; abia după mai multe protestări s'a putut mijloci convocarea conferinței pe ziua această, 11 (23) Iulie.

În ce privește completarea organizării partidului național, raportul constată, că spiritul național se afirmă totă mai tare la Români și această contribuie multă la stringerea rândurilor între noi. Cele 43 adunări de protestare din primăvara această, contra politicei bisericesci a guvernului, dovedescă un progres în direcția această.

Mai multă a fost preocupat Comitetul cu hotărîrea unanimă a conferinței trecute, de-a prezenta Memorandul la Corónă. Pe lângă totă stăruința sa însă, Comitetul n'a isbutit a pută preda acestă Memorandă Maiestății Sale. La 28 Maiu a. tr. erau de față la Viena 300 de Români gata de-a însoți Comitetul la actulă prezentării Memorandului. Baronul Braun, ministrul de stat și șeful cancelariei de cabinetă ală Maiestății Sale, a declarat dela început, că intrarea Românilor la Maiestatea Sa s'er pută face ușor, numai oâtă că în înțelesul constituției ar fi de lipsă pentru această și învoirea guvernului unguresc. Comitetul s'a dus la ministrul ung. a latere din Viena, der acesta a spus, că el nu se pôte amesteca.

A încercat apoi Comitetul, ca să

înainteze Memorandul la monarhă pe calea ministrului ung. a latere; acesta însă, pe când era să primescă actulă, s'a dus de acasă. Astfel nu i-a mai rămas Comitetului, decă să înainteze Memorandul șefului de cancelariă ală cabinetului, rugându-l să lă prezenteze pe calea sa Maiestății Sale.

Destulă, că Memorandul a rămas la ministrul Braun, er deputația s'a întorsă acasă. Nu multă după această, adevă în 26 Iulie n. 1892, Memorandul i s'a retrimisă comitetului înderăt, prin șifanulă dela Sibiu, care-i făcū comitetului cunoscut, că ministrul unguresc de interne „nu se simte îndemnată a așterne la loculă mai înaltă acestă memorandă, redactat de singuratic, fără o imputernicire cum se oade, pentru-că nici pe cei subscriși, nici pe cei cari au figurat cu deputațiune nu-i consideră ca legală îndreptățiți de-a lucră în numele poporului din Ungaria cu graiu românesc.” (Acestea suntă vorbele din scrisoarea ungurescă).

Din acestea raportul constată că, guvernul unguresc și-a dată totă silința, ca poporul român să nu pôtă da față cu capul statului, ceea ce i-a și succedut.

Căpeteniile unguresc însă nu s'au mulțamită numai cu atăta, ci au începută gona în contra tuturor celor ce au mersă cu Memorandul la Viena; presa ungurescă a începută să ațîțe în modulă celă mai dușmănos, fără ca pentru să se intenteze procesul de presă vre-nunui diar unguresc; au urmat cunoscutele seltătoai dela Turda, Arad și Șimleu (și Beghin). Pe capoanii, cari au sêvrișită acele brutalități, guvernul nu numai, că nu i-a luată la răspundere, der crudelitățile și seltătoaiile loră au trecut înainte Ungurilo-ș, ca totă atâtea dovești de patriotism.

Comitetul a îngrijat că lumea să fiă totă mai bine informată despre această terea a noastră, silindu-se a aduce la cunosoința lunei culte persecuțiunile unguresc. Spre scopulă acesta s'a tipărită și Memorandul în mai multe mii de esemplare, cari au fostă împrăștiate în tôte părțile. În direcția această multă a fostă sprijinită Comitetul și de tinerimea noastră română, care prin publicarea Repliei încă a „jutată forțe multă aducerea suferințelor noastre la cunosoința streinătății.

Comitetul a căutat să vină în atingere mai de-aprôpe și cu poporele nemaghiare din Ungaria, cu Slovaci, Sêrbii, Germanii și Rutenii, ca cu toți împreună să lucrăm contra politicei de maghiarizare.

Acesta este în părțile sale esențiale raportul Comitetului.

După acestă raport, a urmată cesțiunea constituției comisiunei de 40, care avea să pregătescă lucrările Conferinței. Aici s'a născută o desbatere viasă despre aceea, decă membrii Comitetului potă să

ia parte în această comisiune cu votă decisivă, ori nu. A învinsă părerea, că nu potă lua parte.

Se alege apoi o comisiune de trei pentru propunerea listei comisiunei de 40 și ședința se suspende. După redeschidere, comisiunea verificătoare, prin raportorul său d-lă C. Brediceanu propune verificarea a 19 delegați din diferite părți noi aleși, seu până acum neverificați. După aceea se propune lista comisiunei de 40 și se primesce cu aclamare, er ședința primă se închide la ôrele 12^{1/2}.

Ședința a II-a s'a ținută Lună la 4 ôre d. a. Mai întâi s'a dată cetire telegramelor de felicitare adresate Conferinței.

S'au primită cam la 170 de telegrame din tôte părțile țerei noastre, din România, din străinătate etc. Compatrioții noștri slovaci au trimisă telegrame pline de înșufletire.

Iată textulă acestor telegrame:

Velka-Revuța 23 Iulie. Luptătorilor neînfricoși pentru dreptate și drepturi. Slovaci din Velka-Revuța strigă ună uriașă. „Jivio!”

Turoș-S. Mărtin, 23 Iulie. Să trăsescă Români, virtuosi luptători pentru drepturile egale ale tuturor naționalităților din Ungaria. *Slovaci*. (Această telegramă a fostă trimisă în limba română).

Redacțiunea diarului slovac „*Narodnie Noviny*” a trimisă următoarea telegramă în limba română:

Cea mai mare admirațiune și recunoștință a noastră. Apărătorilor energici ai drepturilor naționale, luptătorilor viteji pentru libertate, egalitate și frățietate. Dumnezeu să vă ajute în calea vóstră! Să trăsescă!

Diarul națională croată „*Obzor*” din Agram a trimesă următoarea telegramă:

Dorimă isbândă deplină acțiunei drepte și patriotice.

Au mai sosită telegrame dela tinerimea română din: Viena, Budapesta, Graz, etc. apoi telegrame din Reichenthal (Germania) Londra, dela Liga din Paris, din Carlsbad, Badegund, Kissingen etc.

Din România au sosită telegrame dela cetățenii din București, Buzău, Roman, Ploesti, Sianic, Odobesti, Focșani, Tulcea, Constanța, Hârșova (Dobrogea) etc.

Ni-se trimite și textulă telegramei adresată de Cetățenii Români din Hârșova, D-lui Dr. Rațiu la Sibiu în ziua de 11 Iulie cu ocaziunea Conferinței naționale.

Dr. Rațiu.

Sibiu.

Cetățenii Hârșoveni felicită cu dragoste și iubire pe valorosii conducători ai Românilor asuprași, noi suțemă cu inimă și sufletulă alături cu voi, deot urăm, că această Conferință se-și aibă rezultatulă dorită D-ni: L. Oancea. C. Oancea. I. Oancea

D. Papuc, N. Circi, I. N. Munteanu, V. Călinescu, Ionu G. Belu, Ștef. G. Belu, I. Părciog, Al. Popovici, Gh. Coman, S. Munteanu, I. N. Roșculeț, Al. Roșculeț, Necula Oancea N. Roșculeț, I. V. Tomsoiu.

Spațiulă nu ne permite a reproduce textulă întregulă ală acestor telegrame.

După cetirea telegramelor, a luată cuvântulă raportorul comisiunei de 40, d-lă Dr. Ștef. Petroviciu.

D sa spune, că scopulă Ungurilor este de-a ne maghiariza și de-a ne lua nouă ceea ce poporului unguresc îi e mai scump. Tendința această a crescută și s'a dată pe față chiar de oătră cei mai însemnați literati ai Ungurilor, ca Dr. Kosztenszky. Noi lucrăm în contra ideei de maghiarizare și suntemă kotăriți să învingemă seu să fimă nimiciți, pentru-că e vorba de bunul nostru suprem, de naționalitatea noastră. La țintă vomă pută ajunge însă numai prin realizarea programului nostru național. Pentru această comitetulă a mersă cu Memorandul la Monarhă, der contrarii noștri au făcută cu neputință prezentarea Memorandului. Urmarea a fostă, că sentimentele Românilor s'au mișcat, er pe contrari i-a înverșunat, încut și au perdut cumpătul și s'au compromisă înainte Europei prin faptele loră seltătoai. Propune apoi în numele comisiunei de 40 următorulă:

Proiectulă de rezoluțiune.

1) „Conferința generală estraordinară a delegaților alegătorilor români din Transilvania și Ungaria, întrunită la Sibiu în zilele de 23 și 24 Iulie 1893, identificându-se întru tôte cu comitetulă seu centrală, declară de ală seu Memorandulă depusă în Iunie anulă trecută în cancelaria Maiestății Sale, încuviințeză pașii și procedura așternerei și apribă cu viuă satisfactiă și pe deplină activitatea acestui comitet, și-și exprimă totodată, în numele alegătorilor, pe cari i representă, gratitudinea sa pentru zelul și stăruința, cu care a susținută cauza Românilor din Transilvania și Ungaria.

2) „Conferința își exprimă cea mai viuă a sa părere de rău asupra urmărilor judecătorești, ce s'au pusă în lucrare, cum se pare pe totă linia, urmării, cari nu potă contribui întru nimic la lecuirea relelor existente, der ușor potă să slăbescă momentulă etic ală maiestății justiției statului.

3) „Conferința protesteză în contra violării dreptului de întrunire ală alegătorilor români în general și a oprirei și restrîngerii conferinței de față.

4) „Conferința, susținându și mai departe, în întregimea sa, programulă

mare din ficiorași era Ion, el era numai cu câți-va ani mai mic, decătă mine, și de mic încă arăta ună talentă deosebită — pentru desemnă, și scria forțe frumos.

Mi aducă aminte, că dusesem odată în școlă ună preț curentă de pâlării, te miră de unde-mi căduse în mână. Și Ion ală Pantilimonesei cum mi-l văd, îndată-și desemnă pe o colă de hârtiă tôte figurile din el. Noi ceialalți băieți ne miram de desteritatea lui. Și nu fără cuvânt, că el era numai de vre-o 9—10 ani și cerceta numai școlă populară locală, der desemna mai bine deși fără preparațiune decătă noi cești ce avurămă parte de școlă mai mari, când eram prin gimnasiulă inferior și cu profesoră diplomată la spate.

Când fū Ion cam de 13 ani, la îndemnulă învățătorului Alexandru Suciu, care era atunci la noi, er acum e în Mediaș, intră ca învățăcelă la faurulă Miron. Acolo

stătă vre-o 6 ani și învăță făurăritulă atăt de bine, încată măestrulă lui se hotărî a-lă primi de ginere, dându-i de miere pe unica lui fiică și frumoșă avere agonisită, ce avea; der Ion nu primă, ci merse în strein și în fine se reintorse și se căsători. Astăd este celă mai căutată faură în împrejurulă acesta, și — ce-i lucru mai frumos și mai rară la măestrii — nu are nici o patimă: nu-i beutor, nu-i cărtaș, ci-i omă diligent, priceput, cruțător și bun creștin. Să și apucă la stare veldându cu ochii.

Ală doilea fecioraș ală Pantilimonesei, fū George. Acesta încă iubea școlă, ca și frate-să Ion. După ce trecă de 12 ani și eșl din școlă, el nu învăță vre-o măestriă deosebită, ci se îndeletnică cu lucrarea pământului. Ajuta mumei sale la sapă și secere, la făcută de fên și a. er ierna aducea cu o săniuță de-a mână lemne din pădure. Trăia ca băiată sărac, der avea purtări de totă alese. Când fū de 20 de ani,

ilă înrolă la milițiă, unde pentru purtarea lui cea bună, sciind și puțină carte, deveni în scurtă vreme sub-oficer. Atunci veni odată acasă. Iți era mai mare dragulă să privescă la el: frumos, ținut bine, îmbrăcat bine, și ce-i mai mult, — el care până fū acasă nici ciobote n'a purtat, acum era cu orologi de argint în busunar, er în degete cu inele de aur ca domni! Toți cunoscuții lui de aci se mirau de el.

Implinindu-și anii la milițiă se înscrie la gendarmeriă și ca atare petrecă în Brașov câți-va ani, unde se deprinse în limba germană și cea maghiară. În fine ca gendarmă făcū cunosoință cu fiica ună întreprindător, pe care o și luă și repășind dela gendarmeriă, se îndeletnică în afacerile socrului său, fiindu-i acestuia de ajutor, ca omă tréz și cu bune purtări.

Intrăceea surorile lui de aci se măritară și fratesă faurulă încă era însurat. Împărțindu-se puțină moșă,

George rescumpără pe suroră din partea grădinei, pe care el edifică o casă frumoșă, der în scurtă după aceea el o dete frăține-să Ionă faurulă, pentru o sumă de bani, er el se duse la Ghimes, unde duse și pe muma-să, că acum acolo își are o mică prăvăliă, și, precum se vedea din semnele de pe el — îi merge forțe bine.

Etă unde duce sêrguința și crutare! Din copii săraci, ađi suntă ômeni cu stare și cu veldă, pe când mulți de cei imbuibați rămân la sapă de lemn.

Istoria această nu e invențiune, ci adevăr; cine vră să se convingă, întrebe pe oră ce omă de aci, despre feciorii Pantilimonesei și s'a convinge, că-i după cum v'am spus.

Retegă, Iul. 1893.

I. P. Reteganulă.

națională stabilită și acceptată în conferențele anterioare, de-a comitetului însărcinarea de-a lupta mai departe pentru realizarea acelui program.

5) „Conferența consideră, ca aparițiunile ale curentului bolnăvicios, și sguduitoarele reforme bisericesci politice, cari sunt împinse pe planul actualității politice. Aceste reforme nu provin din vre-o trebuință simțită a popórelor creștine și nu sunt justificate prin nici un interes al statului. Dacă însă ele s'ar realiza, ar mări numai nemulțămirea generală, ar slăbi legăturile familiare și sentimentele religioase ale populațiunii și astfel ar sguduia chiar fundamentele etice ale statului.

6) „Conferența, în conformitate cu enunțatiunile sale anterioare, își exprimă din nou dorința de-a conlucra, pe baza programului partidului național, cu popórele nemaghiare din statul ungar, și autorizează comitetul central să continue cu pertractările inițiate în această direcție.“

Acest proiect de rezoluțiune a fost primit de întreaga adunare cu *unanimitate*. Protopopul Moldovanu mulțumesc comisiunii de 40, ér președintele Dr. Rațiu închide adunarea printr'un discurs însuflețit, în care mulțumesc delegațiilor și numărului public, mai ales țărănesc, care a luat parte la adunare, pentru atitudinea esemplară. Dice, că printr'asta Români au dovedit, că sunt conșcii de drepturile lor și de însemnătatea, ce o au în stat, unde cu bărbăția își reclamă partea întregă, ce li-se cuvine. Apoi încheie cu următoarele cuvinte:

Fiiți sentinela neadormită în mijlocul familiilor, al amicilor și al fraților de un sânger din jurul D-voștre.

Priveghiați și noapte ca spiritul național dezvoltat în cel mai mare grad să fiă neincetată nutrită prin fapte patriotice și românesce.

Lucrați împreună cu poporul pe terenul legal, căci pe acest teren suntem tari și nebiruiți.

Desvoltați cea mai mare activitate pe toate terenurile vieții sociale.

Fiiți apostolii păcii și ai concordiei între frații de un sânger și vă siliți a înțări totu mai multu relațiunile amicale cu popórele de un principiu și de aceleași suferințe cu noi.

Pe scurt: lucrați și sperați.

După acestea am onore a declara de închisă conferența generală.

La eșirea din sala conferenței, publicul și tinerimea în frunte cu comitetul arangiator, compus din studenți universitari, au intonat „Deșteptă-te Române“ și cu cântarea acesta au condus pe președintele Dr. Rațiu până la locuința sa, unde părintele Const. Lucaciu l'a salutat cu puține cuvinte pline de entuziasm, dicându-i:

Nu te spăria, iubitul nostru președinte, căci noi suntem poporul românesc, care nu am venit să-ți spargem ferestrele, ci am venit să te salutăm aici în casa streină, în care te-ai refugiat în acestu ospitalu oraș. În fine îi dori viață și sănătate până când va vedea cu ochii națiunea liberă și fericită.

Adencu mișcat, d-lu Dr. Rațiu a mulțumit pentru această dovadă de simpatie.

Primirea oșpeților veniți la conferență a fost cât se poate de bună și caldă, grație mai ales tinerilor universitari, cari au compus comitetul arangiator. Oșpeții din România, lucru firesc, au fost întâmpinați de toți cu cele mai mari simpatii. Forțe caldă a fost și primirea celor trei oșpeți slovaci, cari au venit anume, ca

să asiste la conferență. Aceștia sunt d-nii Dr. Miloșu Stefanovic, Dr. Samuil Daxner și Dr. Iuliu Botto. Sosind la banchetă, care s'a început Duminecă la 2 ore, ei au fost primiți la intrare cu mare însuflețire și cu strigăte de „să trăescă!“ și „Jivio!“; ér musica a intonat imnul național slovac „Hei Slovane“. Ei au fost salutați de protopopul Berinde în limba slovacă; Dr. Stefanovits (în limba slovacă) răspunde mișcat, dorind ca lupta Românilor uniți cu celelalte naționalități să învingă șovinismul maghiar. Elu termină cu cuvintele: „Trăescă frații Români!“ (Aplause șgomotose și îndlungate). Domnul Augustini talmăcesce în limba română cuvintele d-lui Stefanovits și asemănă apoi rolul Maghiarilor între naționalități ca acela al copilului, ce se furiează într'o familie și apoi răpesc pe rădă averea fiilor legiuți, până ce aceștia perđându-și răbdare, se ridică și-și iau înapoi ce li-s'au smuls prin violență și fâțarnicie. În fine aduce omagii Românilor, că lupta așa viguros pentru egala îndreptărire. D-lu Dr. Daxner adresă în limba română salutări Românilor din partea Slovacilor, cari sunt frații lor de suferințe. Aplause șgomotose au întâmpinat și această vorbire.

Sciri telegrafice.

Budapesta, 29 Iulie. Ministrul Hieronymi a oprit ținerea festivității lui Kollar în Mosoț, ce a arangiat o naționalității slovaci, sub pretextul, că arangiatorii au voit să-i dea un caracter general slav, că invitările le-au făcut în mai multe limbi slave și că aceste invitări cuprind pasaje în cari s'ar ațifa în contra naționalităților.

SCIRILE ȚILEI.

— 17 (29) Iulie.

Sosirea princesei de Edimburg la Sinaia. Miercuri la orele 3 p. m., Regele, însoțit de principii moștenitori, de d-na Greceanu, domnă de onore a Curții, de d. generalu Vlădescu, mareșalul Palatului, și de d-nii adjutanți: colonelii Robescu și Perticari, au mers la Predeal spre întâmpinarea princesei Victoria de Edimburg, sora princoapei Maria, soția principelui Ferdinand de România. Fiind timp încă până la sosirea trenului, Regele și principii moștenitori, au vizitat mănăstirea Predeal, după care s'a dus la gară. Trenul aducându pe princoapea Victoria și suita sa, a sosit în gară la ora 3. 45. Mulțimea de pe peron, a aclamat cu căldură pe Regele, moștenitorii și Princesa Victoria, atât la sosire, cât și la reînturnare în Sinaia.

— x —

Regele Carolu în străinătate. Poimane la ameli, regele Carolu va pleca în străinătate. La Viena se va opri o zi. Regele României va fi însoțit de doi adjutanți ai săi.

— x —

Contra emigrațiilor rusi. Ministrul prusian de interne a dat poruncă tuturor autorităților din Prusia (Germania) să dea peste graniță pe toți emigrații din Rusia. Măsura acesta a produs ore care neliniște în cercurile politice rusești.

Vandalismu reînouit!

Erî, după încheierea fôiei, primiram următorea telegramă despre nouele sêlbătécii din Turda:

Turda, 28 Iulie. (Telegr. part. a „Gaz. Trans.“) Vandalismul de anertu a fost reînouit. Locuințele fruntașilor inteligenții române și banca „Arieșana“ au fost bombardate cu petri. În noptea de 27 Iulie era proiectată a se face un atac cu omor asupra Românilor; acestu plan infernal însă a fost împiedecat prin intervenirea gendarmeriei. Terorea în contra Românilor e la culme. Viața ne este nesigură.

Primim dela un stimat amic al fôiei noastre următorea corespondență:

Turda, 16 (28) Iulie a. c.

Din cauză, că unu domn român încă în 27 a l. c. mi-a promis, că va pune la

postă raportul despre întâmplările din Turda, eu n'am raportat, însă vedându, că acela nu s'a espedat, deși cătră 6 ore d. a., mă grăbesc a vă raporta pe scurt.

În 25 Iulie n. sêra burghesimea din Turda, mai ales din Turda nouă, s'a adunat pe strade în grupuri spre a ataca pe d-lu Iuliu Vlăduțiu, așteptându-l să sosesc dela Conferența din Sibiu, însă fiindcă i-s'a depeșat să nu vină acasă, a rămas peste noapte în Poiana.

În 26 venind acasă, s'au făcutu pregătirile de atac pe sêra acelei zile. D-lu Vlăduțiu din asta cauză a cerut siguranță dela poliția, care i-s'a și dat, punându-se în mișcare poliția și totă gendarmeria din Turda. Însă cu toate acestea burghesimea și meseriașii unguri s'au grupat și voind a ataca casele d-lui Vlăduțiu, din partea gendarmeriei au fost respinși, și fiindcă mai de multe ori au voit a rezista gendarmeriei și a-o ataca cu petri, gendarmeria a fost silită a se folosi de armă și descărând puștile au și rănit pe mai mulți dintre năvalitori. Dér pe când gendarmeria se lupta cu-o parte din turburatori, pe strada unde-i casa d-lui Vlăduțiu, o mulțime mare a atacat casele Românilor inteligenți din alte strade; așa au bătut cu petri casa d-lui protopop Lugoșanu, care dormind în pat a fost bombardat cu petri și numai cu greu s scăpat cu viața, luând o pilotă (matrață) din pat în spate. În urma spaimii s'a bolnăvit rău, acuma însă este mai bine.

Apoi au devastat casa lui Iosif Chioreanu bărbieru, a lui Ioan Mezei jude la Tabla, localitatea institutului „Arieșana“, casele școlii numite „centrală“, casa avocatului Mesaroș și încă și a unor țărani, devastând toate mobilele din odăi.

Spre sêra de 27 Iulie a fost proiectată năvalire cu arme și cu omor asupra Românilor în genere, însă acesta s'a împiedecat prin concentrarea întregii gendarmerii din comitat, ba proiectul lor a fost, că decât nu vor isbuti cu atacul, spre a atrage în altă parte atențiunea gendarmeriei, se vor folosi și de un incendiu în Turda nouă, și în acestu interval apoi vor ataca casele noastre și persoanele noastre. S'a telegrafat după miliția și s'au făcutu cuartiere pentru acesta pe la Români, însă miliția, nu soiu din ce cauză, n'a venit.

Panica este la culme, Români în grozavă terore, căci nu le este sigură viața nici pe un minut.

După cum se vorbește, năvalirea și atacurile se vor continua.

Turda, 28 Iulie 1893.

Vandalismul cetățenilor nefrânați din Turda s'a repetit încă și mai turbat ca acum unu an.

Cauza a dat o faptulă, că D-lu Iuliu Vlăduțiu a cutezat a merge la adunarea „trădătore de patriă“ din Sibiu.

La acesta se mai adăuse faima, înadinsu născocită, a unui corespondent dela „Pesti Naplo“ și răspândită — aproape în toate țările maghiare, — că în presera adunării generale din Sibiu unu ore-care Georgiu Vlăduțiu proprietaru și-a petrecut în unu restaurant din strada Măcelarilor cu Valahii streini și cu Sibiienii. Acolo mergendu unu corespondent tineru maghiaru, Vitalis György, pe acesta Vlăduțiu l'ar fi batjocorit într'unu modu nedemn de seculul nostru.

Acesta scornitură infamă, precum și faptul, că trei Români din Turda au „cutezat“ a merge la adunarea generală din Sibiu, a fost destul, pentru ca demagogii unguri fără suflet și conștiință, ținendu în hotelul la „Sore“, în mijlocul pieței și în colțurile stradelor, vorbirii agitătore, cetățenilor maghiari, — deveniți de multu încă proverbiali în simplitate — să-i răscole în contra pacnicilor locuitori români din Turda.

Inceputul comediei se făcuse încă în sêra de 25 l. c. — pe atunci avea să vină d-lu Vlăduțiu acasă dela Sibiu. Înainte de sosirea trenului cu 1 1/2 oră erau postați lângă casa d-lui Vlăduțiu în colțul stradelor și lângă podul Turdei de peste Arieșu, de unde vine drumul de către gară, cam 500—600 de adunături din toate clasele populațiunii maghiare turbene provăduți aproape fără-care cu bête hoheresci, pari groși, petrii, clopote și alte instrumente bașibuzucesci. — Aceștia toți așteptau ca fiarele sêlbatică, ca îndată ce va sosi d-lu Vlăduțiu dela gară, să-l sfășie fără cruțare.

Planul lor tătărescu însă n'a reușit, căci avisat fiind d-lu Vlăduțiu încă în Sibiu prin telegramă din partea familiei, a venit cu trenul numai până la Ghirișiu, acolo l'a așteptat familia sa de unde abia sosise până la Poiana, și unu călăreț anume trimis din Turda le spune, nu cumva să cuteze a veni acasă, căci horda sêlbatică încă nu s'a împrăștiat.

Pe la mezul nopții, pe când se făcuse linice în oraș, plecând din Poiana și D-lu Vlăduțiu; ajuns la podul Turdei. Era ceva mișcătoru ce nu se poate descrie; surugiu în urma mandatului dete biciu asupra cailor, calésca părea că sbura; fiica cea mai mare a d-lui Vlăduțiu: Olimpia, sculându-se, cuprinse cu brațul iubitoru pe tatăl sêu, care ședea în calésca dinainte și între lacrimi de durere și desperare, dise: „mă lasă tată dragă să te țin așa, că decât va da cineva, mai bine să mă omore pe mine decât să mor tu. — D-șeu însă de astădată i-a scăpat în pace.

Turbarea în modu superlativ erupse între Zulucaferii din Turda în sêra de 26 a l. c. Poliția fu avisată de ziua și postată acum lângă casele d-lui Vlăduțiu. — Pe la 9 1/2 ore se auđiră sbierăturile sêlbatică, drongăniturile de clopote, de părea că te afai pe timpul, când păgănul Tuhutum năvali asupra scumpei noastre patrie.

Locotenentul de gendarm, care abia intrase cu câte-va minute înainte în casele d-lui Vlăduțiu, — care nici nu apucase a-i explica încă cum se cade cauza furiei cetățenilor din Turda, precum și scornitura diaristică din „Pesti Naplo“, acum demintită — și auđi sbierăturile și miorlăiturile sêlbatică la cari reflectă d-lu Vlăduțiu, că: „auđi ce fac?“ Bravul locotenent eș numai decât pe portă afară și cu sabia scosă dându în dreapta și stânga, împrăștiat tumultul, strigându mereu să se deparțeze.

Gendarmii, cari acum sosiră și ei în fuga mare respinseră tumultul către piață. Conducătorii turbaților respinși strigau în gura mare: să mergem la casa dentistului Chioreanu; acesta din otelul centralu, unde se afla cu întreaga familie, auđendu sbierăturile își lasă familia acolo și iese afară strigându după polițai, însă nici unul, ca'n palmă. La casa dentistului Chioreanu, nefind cine să-i conturbe, au lucrat liniștiți spărgendu toate jaluzele și giumurile ferestrelor cu rame cu tot, de acolo se duseră la casele d-lui Dr. Ionu Rațiu, de aci resbunându-și în modu sêlbaticu asupra caselor nelocuite și spărgendu totul, se duseră pe strada timarilor în jos și trecendu în strada podului se întorseră a doua oră către d-lu Vlăduțiu; în cale sparseră ferestrele d-lui Mesaroșu, avocat. Gendarmeria constatătoare numai din 5 persoane, vedendu érași orda sêlbatică, se duse, ca să o împrăști, dér aceea era acum și mai furiasă. Locotenentul comandă: „tüzere kész“, (gata de focu!)

Însă ajungând acum și gendarmii în pericol se li-se ia puscile — căci erau 2000—3000 de oameni — locotenentul comandă focul; dintre toți gendarmii însă numai unul a împușcat, căci corbii la corbii nu scote ochii. . . . acesta cu o singură pușcătură nimeri trei inși, unul prin fole — care în 27 a. l. c. după ameli și muri, — altul prin genunchiu, care se află în spital și altul ărași în picior, străpunși de baionete sunt vre-o șese inși.

Acum eroii maghiari se părăsesc una bună ei între ei, întocmai ca lupii sălbatici, cari după ce vedu sânge se stăsie între sine. Causa părăsirii a fost, că unul voind a sparge ferestrele române, lovesce pe altul c'unu petroi mare în cap; șermanul nu avuse atâta putere să arunce petroiul în ferestră, căci la auzul împușcătorei gendarmului, puterile îl părăsiră.

Turburătorii acum mergu către piață, spargu cinci ferestri dela „Otelul Central“, edificiu român, spargu ferestrele băncii „Arieșana“ și în fuga mare alergă la locuința d-lui protopopu Lugoșianu, spărgându pe cale geamurile ferestrelor dela casele goale ale d-lui jude de tablă Mezei.

La d-lu Lugoșianu au săvârșit cea mai teribilă crimă. Șermanul bătrân meritat dormia tocmai în casă, când petrile, cari veniau acum cu grosul asupra patului d-sale, îl deșteptară; una l'a lovit după cap, totuși avu atâta prezență de spirit, cât luându-și dricăul (chilota) în spate și între torente de petrii, cari îl loveau una după alta — eși în tindă, unde cădu fără simțiri. Ferestrele sunt distruse cu desăvârșire dela toate odăile, așa încât de rămănea șermanul bătrân în ore-care din acelea odăi, trebuia să fiă ucis.

Românii de pe lângă D-lu Protopopu Lugoșianu, nelocuind în masse compacte și vedându atâta mulțime de oameni, își părăsiră în cap de noapte casele lor eșind afară la hotar bărbai și femei cu copii micî în brațe, de unde totă noaptea nu au cutezat a se reîntorce la locuințele lor. —

Dela d-lu Lugoșianu merseră la Rațiu Iános măsariul, unde au spartu câte-va geamuri de ferestri. — După acestea spărgându ferestrele lui Cugler Davidu, arhitectu român, se duseră ărași la dentistul Chioron care venise acum acasă cu întregai familia.

Totă strada era plină de bărbai și femei revoluționari, cari sbe- rrau în modu sălbatic. „Talpra magyar hi a haza ittaz idő, most vagy soha“, (Susu Maghiare, patria te chiamă, acum ori nici odată) și ărași „A magyarok istenere esküzünk, hogy mi rabok a hazában nem leszünk (jurăm pe Dumneșeul Maghiarilor, că nu vom fi robi în patria ăcsta)“ și atunci dădeau în ferestri. — Dentistul Chiorean auzându sgomolul mare a miilor de oameni și sciind că casa lui întocmai ca a d-lui Lugoșianu o potu bate cu petrii de toate părțile, se sui cu familia în pod, de unde fiind încă lună, au cunoscut mulțime de persoane, vedându chiar și pe cei ce dădeau cu petrii. Dauna dentistului Chiorean — distrugându-i-se toate mobilele, instrumentele etc. — se urcă la 800 fl. v. a.

Dintre toți Românii din Turda vechiă singur numai d-lu Cigareanu și preotul gr. cat. și gr. or. au rămas neatacați din cauză, că acolo locuind Românii în massă compactă — trimițânduși din sinul lor câte unu spion — s'au temut ași duce dinții, nu cumva să se reîntorce fără de ei. —

Acum se auzi, că decă d-lu Vlăduțiu în două rânduri a scăpat, a treia oră nu va mai scăpa, — precum și aceea, că în noaptea de 27 a curentei pe trei Români inteligenți trebuie săi omore, totu-odată să svonesce, între Maghiari și aceea, că satele din giurul Turdei voru fi atacate.

Din toate acestea se vede, că aci este vorba de unu plan infernal de răsbunare în contra Românilor și mai ales a celor inteligenți — urmându în faptă ăsa Stei scripturii: Batevom păstorii și se voru risipi oile. Planul pote a mai voit, ca provocând pe Români, săi facă să se răscole și apoi fiind în mâinile lor armele și puterea să ne nimicească total, ca așa să scape ore-cum de noi.

În noaptea de 27 a. l. c. planul mișlescu de a se ucide trei inteligenți români și de-a se dărma casa d-lui Vlăduțiu, ărași se puse la cale cu indoită turbare, sosindu însă la timp ajutoru nou de gendarmi, nu putură isbuti.

Eată dără d-le Redactoru în ce stare deplorabilă am ajuns astăzi noi Românii din regatul St. Stefanu. Continuu suntem bătuti cu petrii, amenințați cu morțe, casele ni-se distrug și nimeni nu este ca în acestea împrejurări fatale — cine să ne asigure avutul și existența noastră și să ne facă dreptate; suferințele noastre sunt la culme, cutitul a ajuns la os!!

Voci asupra Conferenței.

„Pesti Naplo“ dela 26 Iulie în articolul său de fond, intitulat „Politică națională și de naționalitate“, ăce între altele:

„Adunarea valahă dela Sibiu a proclamată ca principiu alu său politica denaționalitate, și numai decatu a încheiat și alianță cu ceialți ultraști de ai naționalităților, pentru a resturna politica de stat unitar maghiar. Asta este caracteristica acelei adunări: Ca ea a decurs în ordine, ăcsta nu slăbesce puterea hotăririlor sale. Memorandul român s'a sancționat printr'o adunare, care s'a declarat ca reprezentata tuturor Românilor, și pentru ducerea îndeplinire a politicii cuprinse în acestu memorandum, diata de naționalitate a alesu unu guvern național valahă. Ce ăce la ăcsta ministerul responsabil ungurescu?

„Decă ministerul a voit să constate că mișcarea de naționalitate în adevăr este periculoasă și anti-patriotică, și decă a voit să arate adevărul liberalismu ungurescu față cu calumniile răspândite despre solăvia valahă, — atunci pentru acestu scop a fostu potrivită adunarea dela Sibiu și bine a făcutu guvernul, că a conces'o. Dintr'asta însă nu urmăz, că după ce l'a Sibiu nu s'a sfășiat stăgul ungurescu (care nici n'a fostu arborat), ferestrele nu s'au bombardat și pe Maghiari nu i-au bătut, — prin urmare totul ar fi în ordine și guvernul ungurescu nu mai are de făcutu alte, decatu ca daco-romaniștilor și panslaviștilor să le permită a agita pe Valahi și pe Slovaci.

„Guvernul ungurescu trebuie cu atatu mai serios să îngrijască de-a se resolta cestiunea naționalitate, de-ore-ce la adunarea din Sibiu am vedutu alături cu agitatorii valahi ungar și pe radicalii din România și pe opoziția de naționalitate austriacă pe Croați și pe Slovaci, va să dică toate acele partide ultraiste, cari tind la nimicirea Ungariei.

A tolera și mai departe aceste stări de lucruri, ar însemna să lăsam bazele societății maghiare să se ruineze, pentru ca apoi să se distrugă de sine însuși și edificiu!

În fine conchide foia ungurescă, că naționalitățile se simt încurajate în „purtarea lor provocătoare“ prin slăbiciunea gu-

vernului. „Intot-deuna este unu semn rău, ăce ea“, când în Ungaria isbuonesc mișcările de naționalitate, — este unu semn, că națiunea maghiară nu mai e stăpăna în patria sa“.

„Kolozsvár“ dela 28 Iulie scrie.

Erî ărași a fostu demonstrația în Turda și autoritatea a aflat de lipsă a cere miliția pentru restabilirea ordinii publice. Ce privesc intervenirea gendarmiei, așa se vede, că numai unu gendarm a pușcat nimerind în picior pe calfa de măsuru Kis Iozsef și răind ușor și pe calfa de tauru Nicórá Ioan, care sta mai în depărtare. Decă gendarmul, după cum susține unu dintre corespondenții noștri — într'adevăr a fostu de jumătate bétu și fără „de nici o poruncă și provocare“ a descărcat asupra mulțimei: pentru ăcsta brutalitate nemi auzită, pentru ăcsta crimă merită cea mai grea pedepsă. Dér nu mai puțin merită pedepsire necruțătoare aceia, cari pentru atentatul gendarmului și-au luat satisfacția așa, că au spart ferestrele oatorva cetățeni români.

Suntem pe deplin convinși că autoritatea din Turda își va face datoria urgentă și energică, decă să afe pe provocatorii și făptuitorii scandalului revoltator și să i pedepsescă. Față de curentul minciunilor, întortochiarilor și alu aștărilor, care caracterizează agitațiunea Românilor ultraști — noi trebuie să pădimu cu rigore ordinea legală și nici unu moment să ne eșim din marginile acesteia, fiindcă afară de aceea că atacurile de felul celor dela Turda sunt în toate împrejurările nedrepte și nu sunt demne de Maghiari, și afară că prin astfel de scandale aducem folos nespuse de mare agitatorilor români: — gândescă-se „patrioticii“ din Turda și la aceea, decă iertat ne este nou a da astfel de exemple unei masse crude, care ađ încă este indiferentă față de agitațiunile ultraștilor, dér față de care casuri, ca celu din Turda, influențază în modu aștătoru mai mult decatu o sută de memorande. Er decă poporul de stradă din Turda n'are judecată, abă cel puțin autoritatea rigore. Dea exemplu, că în Ungaria se pedepsesc greu aceia, cari primejduesc ordinea și siguranța publică.

„Ellenzék“ dela 28 Iulie scrie între altele:

„Gendarmul valahă în adevărate sbierături de turbat asupra celor ce umblau în sus și în jos pe piață, a lovit pe mai mulți cu arma, apoi strigă amenințator: „voiu pușca pe ori și care, fiindcă acum e liberă descărcarea armei“. Apoi poporul iritat a spart ferestrele protopopului Lugoșianu, care — după cum se ăce, — se lauda că în revoluția a pușcat mai mulți Maghiari, decatu fire de pěr are în cap și că va veni încă odată aceea ăi... S'a consignat miliția...“

Presa sərbescă din patriă în că se ocupă cu conferența noastră.

„Branik“ ăce, că adunarea din Sibiu a succesu splendid, fiindcă au luat parte 4000 de Români și n'a fostu de loc lipsă de intervenirea autorității. Foia sərbescă dă mare însemnătate mișcării române; însemnătate și pentru celelalte naționalități, din Ungaria, fiindcă Români au accentuată solidaritatea cu ele. Necesitatea acestei solidarități — ăce „Branik“ — trebuie s'o ia în considerațiune și celelalte naționalități ca apropiându-se unele de altele și înțelegându-se săși dea silința a delătura stările insuportabile, căci atunci pofta șovinștilor maghiari ca naționalitățile să se contopescă în rassa magiară, nu se va realiza. Naționalitățile nemaghiare tocmai ăcsta o voescu și ajutându-și împrumutat, voru ajunge la ținta, ce-o urmărescu Români.

Convocare.

În conformitate cu dispozițiunile Șș-lor 14 și 21 din statutele Asociațiunei transilvane pentru literatură română și cultura poporului

român, adunarea generală pentru anul curent se convoca prin ăcsta în opidul Năsăud, pe 27 Augustu st. n. și zilele următoare.

Aducându ăcsta la cunoscința publică, invităm pe toți membrii Asociațiunii de a lua parte în număr câtu mai mare la ședințele adunării.

Sibiu, 27 Iulie n. 1893.

Pentru comitetul Asociațiunei transilvane:

În absența v. președ.:

I. Hannia, Dr. Amos Frâncu, membru al comitetului. secretar II.

Esamene la sate.

Cigmeu (Diecesa Lupoșului) Iul. 1893

Tractul protopopescu gr. cat. al Bobănei are numai o singură șoolă confesională, în parohia Cigmeu. ăcsta comună situată pe o colină lângă apa Mureșului, aproape de Orăștia și mai aproape de baile Geoagiului, numără 150 locuitori români între cari majoritatea este de confesiunea gr. cat. Causa școlară și aici, ca și în cele mai multe comune rurale, a fostu în stare primitivă. În anul 1885 însă, credincioșii gr. cat. și-au clădit șoolă proprie a lor din materialu de piatră și intru toate corăspunțătoare cerințelor legii de instrucțiune. Insu-și inspectorul ungurescu din Deva, vizitându în primăvera acestui an șoolă din Cigmeu și-a esprimat deplina sa îndestulare în ce privesc arangiarea internă.

De-odată cu edificarea școlei s'a înființat și unu fond școlastic din colecte naturale dela popor. Salarul învățatorului încă s'a urcat dela 50 fl. de mai înainte la 150 fl., afară de cortel și lemne.

Acum era îndreptățită speranța, că aplicându-se unu învățator deștept, zelos și corăspunțator împrejurărilor locale, viitorul școlei va fi asigurat. Durere însă, că nu s'a întemplat așa. În ultimii doi ani a fostu numit ca 'nvățatoru tinăru Victor Popu, teologu moralist, care în loc să câștige simpatia poporului pentru causele școlei, prin procederea sa necorectă și peste măsură arogantă, a disgustat și înstrăinat pe toți cari au cunoscut purtarea lui.

Esamenul s'a ținut în 4 Iuniu st. n. cu 12 prunci și 13 fete sub presiul M. O. D-ului protopopu Ang. Blășianu în prezența unui publicu numeros și distins. Precum în anul trecut, așa și acum esamenul nu a esoitat nici unu interes, ci a făcutu mai mult o impresiune deprimătoare. Pruncii, deja inițiați în cetire, scriere și puțină memorisare prin învățorii de mai 'nainte, au rămas staționari, ăra obiectele de învățământ, precum Istoria, Geografia și chiar și Computul au fostu neglese cu totul; din comput, abă puteau scrie pruncii numerii până la 100, ăi una sută. Totu progresul arătat a constat din puțină instruire a pruncilor începători în cunoșcerea literelor și cetirea unor cuvinte din carte și pe tablele de părete. Unu progres mai însemnat s'a făcutu numai în religiune, din care pruncii au dat răspunsuri precise și sigure.

Nu mai puțin a neglijat învățatorul și datorița de a instrua tinerimea în sciința pomologiei. Se află decă lângă șoolă o mică grădină plantată cu surci sălbatici, însă toate provocările de a se altoi nu numai au rămas fără efect, ci au fostu chiar în modu bruscu respinse. La finea esamenului s'au cântat câte-va poezi naționale și una maghiară (sic!) Fiindă invitat învățatorul să cante cu pruncii și vre-o cântare biserică, mărturisă, că nu scie cântări biserică, ceea ce cu atatu surprinse mai mult pe cei prezenți, cu câtu toți au sciut că densus e candidat de preot. Aici observă, că acestu domn candidat, în tot decursul anului școlastic, afară de 2-3 esecțiuni, nu a cercetat S. biserică, soușându-se, că are săși aducă mâncări de-acasă.

Ăta totu atate motive, pentru cari poporul se depărtează de șoolă și nici de silă nu mai voesc să contribue la susținerea ei;

din contră declară sus și tare, că e mai gata a cere școlă comunală decât să susțină un astu-feliu de învățător.

Nu se poate nega, că și frecventarea neregulată este o însemnată piedică a progresului, însă când defecte ca cele înșirate aci distrug încrederea poporului, atunci acest defect, și altu-cum ușor de îndreptat, nu compănesce mult în judecarea progresului; pentru-că este știută, că școlă o formeză învățătorul și unde acesta se află la înălțimea chiamărei sale, școlă constringerea ou forța devine mai rară, aproape de prisos.

Sperăm, că Prea Ven. Ordinariatul Episcopesc, avându cunoscință esactă despre starea lucrurilor de aci, va delătura pe omul neapăt și neorăspunzător, substituindu-l cu altul mai bun. În special accentuăm la acest loc necesitatea imperantă, de a se numi ca învățătorul o persoană versată și în odăntărea bisericescă, fiindu acesta cel mai bun mijloc spre atragerea poporului nostru către școlă.

Der nu numai trebile de instrucțiune, și alte trebi bisericesci parohiale și de mare însemnatate de aci așteptă cu urgență o îndreptare spre bine, delăturându-se toate acele piedeci, cari se opun unei activități și stăruințe roditoare. Deci și cu privire la aceste cauze momentose exprimăm cu deplină încredere speranța, că Ven. Consistorul diecesan și va aci afla modalitatea corăspunzătoare spre acest scop, fă prin o eventuală viziune canonică esmisă din gremiu, cum doresc unii, fă prin alte dispozițiuni salutare.

I. C.

Producțiuni și petreceri.

Tinerimea română din Lipova invită la petrecerea populară împreună cu jocul, și cu reprezentațiunea teatrală a piesei „Ruga dela Chisiteu”, precum și cu jourile naționale „Călușerul” și „Bătuta”.

Petrecerea se va ține în păduricea dela „Apa acră” cu binevoitorul concurs al Corului meseriașilor români din Arad, sub conducerea învățătorului Nicolae Stefu, Duminecă în 25 Iulie (6 August) 1893. Scopul petrecerii e filantropic.

Biletul de persoană 50 or., de familie din 3 persoane 1 fl.

Ofertele marinimose sunt a se trimite la adresa d-lui casieru Severu Bocu în Lipova, ér chitarea se va face în diare.

În caș de ploie, petrecerea se amână pentru Dumineca următoare.

Ordinea petrecerii: 1) Primirea corului meseriașilor români din Arad la orele 7 $\frac{1}{2}$ dimineața la gara din Radna, de unde vor fi conduși cu musică la „Apa acră”. 2) Prădă comună la orele 12. 3) Reprezentațiunea piesei „Ruga dela Chisiteu”, de Ionuț Vuloan, la orele 3 d. a. Urmază apoi dans și reprezentațiunea jourilor naționale „Călușerul” și „Bătuta” la orele 6 d. a. sub conducerea vătafului Paulu Mina.

NB. Domni și familiile, cari vor să se parte la prăndul comun, sunt rugați a se insinua până Sâmbătă înainte de petrecere la d-l casieru Severu Bocu. Costul unei cuverte e 1 fl.

Tinerimea studioasă din Hodac-Ibănesci invită la petrecerea de vără, ce se va ține în grădina Marti la 1 August n. c. în școlă comunală gr. or. din Hodac. Intrarea de persoană 1 fl., în familia de persoană 80 or. Biletul curat este destinat pentru scopul filantropic. Inceputul la 4 ore p. m. Familia sunt avizate la proviziunea proprie. Ofertele marinimose se vor chita pe cale aritmetică.

Musică militară va cânta mâne pe promenada de jos, dela 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ a. m. Programă este următoarea: 1. Müller: „Weana am ma Weana bleib-n ma” marșă. 2. Keler Bela: „Rakoczy” Ouvertura. 3. Komzak: „Fidèles Wien” vals. 4. Verdi: „Fantasie în opera „Aida”. 5. Förster: „Ce dulce” romanță. 6. Zeller: Poutpouri din opereta „Der Vogelhändler”.

Musică orășănescă va da un concert în grădina hotelului „Pomul

Verde”. Inceputul la 8 ore. Tot asemenea va da Marti sêra un concert în „Schützenhaus”. Intrarea 30 or.

Programă concertului musică militare, ce se va da mâne sêra în grădina hotelului Central Nr. 1 este următoarea:

1. Berte: „Der gestiefelte Kater” marș din baletul: „Die goldene Märchenwelt”. 2. Wallace: „Maritana” Ouvertura. 3. Bayer: „Dansul florăreselor și ală condotierilor” din baletul „Rouge et noir”. 4. Liszt: „Ungarische Rhapsodie I”. 5. Keler Bela: „Serenada Veneziana”. 6. Wagner: „Walküre” mare fantasiă. 7. Hartl; „Flick, Flock”, potpouriu. 8. Iovanovic: „La bella Romaine” vals. 9. Starck: „Salutare nocturnă” cântec. 10. Strauss: „Fledermaus” poutpouri.

EDUCAȚIUNE.

Esperiențe pedagogice.

Motto: *Experientia est rerum magistra.*
— Esperiența este instituțiunea tuturor lucrurilor. —
Sentință pedagogică.

Esperiența I.

În anul 1858, ca preparand absolut, fiind denumit de învățător la școlă gr. cat. din Lugos, după introducerea în școlă, începui prelegerile cu vre-o 40 de școlari, parte prunci, parte fete. Praxă mare nu aveam, căci eram începător. Arunca o privire peste școlari și întrebându-i unul câte unul de numele și condițiunea părinților săi, aflai că erau prunci de economi, măestri și vre-o doi de funcționari. Iau în mână catalogul predecesorului meu învățător și observ: că unii școlari n'au etatea recerută de 6 ani, alții erau trecuți de 13 ani. Mă aflam într'o școlă amestecată de prunci și fete.

Cunoscințele școlarelor se mărginau la cetire cu litere romane și cirile, scrierea după modele și socotă. Afară de Catechism și Istoria biblică, nu aveau școlarii nici o cunoscință; de gramatică, geografă, științe naturale și istoria nu era nici vorbă. Requisitele școlare nu erau decât tabla cea mare neagră și o tabelă de părete cu litere cirile tipărite negre și roșii; nu era nici o mapă și alte tabele intuitive.

Prima și a fost mai multă cunoscerea reciprocă. A doua și, după ce pruncii mă cunoscuseră și observară, că eu n'am vergea în școlă, începui a fi nepacnic. Le vorbii câteva cuvinte frumose despre purtarea bună în școlă și afară de școlă. Ei mă ascultară până ce le vorbiam, ér după ce am gâtat cu vorba, și voiam să arăt la cei mici, cum se ședă în scaune, cum se se ridice în sus, și cum se și țină mâinile, unii prunci mai mari începui de nou a fi nepacnici. Nu puteam să dăc cu dăncii nici chiar rugăciunea înainte de prelegere. Mă întorsei érăși către dăncii, îi dojenii cu blândețe, liniștea însă o ținură numai până ce dăserăm rugăciunea.

Vedându eu, că pruncii sunt cu totul neascultători, mă adresai către dăncii cu următoarele cuvinte: Pruncilor, v'am spus, că școlă e locu sântu, aici trebuie să fiți liniștiți. Eu sunt învățătorul vostru, voi trebuie să mă ascultați. Cuvintele mele s'au întrerupt prin scârșirile unor prunci mai limbuți. Făcare dăca: că elu nu vorbesce, ci vecinul său. Imi luai notițulu la mână și începui a-mi face observări despre fenomenele spirituale ale unor prunci. Mă cugetam, cum să procedu cu astfel de prunci. Petrecui până Sâmbătă cu dăncii, mai mult

vorbindu-le cum să se porțe, decât instruindu-i.

Sâmbătă după ameză la timpul inseratului, îi pusei în rând câte doi, ca să mergă cu dăncii la biserică. Pășiră câți-va pași, apoi începui nu numai a nu merge în rând cum se cuvine, ci și a vorbi tare pe drum, încâtă cugetam, că mergă cu o grămadă de țigani, ba unii se și băteau și loviau cu piciorle unul în altul, în rând cum mergeau. I-am liniștit încâtă am putut, amenințându-i și cu pedepsă de închisore, precum i-am și oprit după reîntorcere dela biserică pe vre-o câți-va pe o oră în școlă.

Mă pusei pe gânduri, cum să aduc la ordine și disciplină pe acești prunci neascultători. Cugetai „arboarele nu se taiă de-odată”, cu atât mai vârtos nisc prunci de dați cu pedepsă corporală; precum în familie — la casa părintescă — așa și în școlă, fără de pedepsă, numai cu vorbe dulci, nu se pot aduce la ascultare. Imi procurai o vergea spaniolă, dér am pus-o la o parte pentru casurile mai extreme.

Luni dimineața intrai în școlă. Larmă și disordine ca mai înainte. Pășesc înainte lor, și după rugăciunea înainte de prelegere, mă adresai către dăncii cu cuvintele următoare: „Pruncilor! astăzi nu voi ține prelegere cu voi în ora primă, am un lucru însemnat”. Toți ascultau cu atențiune, și cu deosebire fetele.

— Dimitrie Murășan, vină afară! Spune-mi drept îți place ție larma și disordinea de până acum, ce se află în școlă acesta?

— Nu-mi place.

— Așa dără eu am lipsă de câți-va grijitori, însă ca să mă pot încredința în cineva, acela trebuie să-mi câștige iubirea prin purtarea sa esemplară. Ce cugeti, fire-ai tu vrednic?

— Unu tonu necurajos: „fi”.

— Notițele mele însă imi spun contrariul. Săptămăna trecută te-ai purtat și tu réu, ca și ceia-alti. Atârna dela tine, ca de astăzi înainte să capeți mai bune notițe.

Ast-fel mi-am ales din totă scăunia câte unu grijitor, precum dintre prunci, așa și dintre fete, căroră li-am dat câte-o cârtică rubricată. Apoi li-am espicat rubricile: 1) Numele școlarelor. 2) Purtarea morală în școlă și afară de școlă. 3) Presentarea fiă-căruia înainte de a se începe prelegerea*).

Din ziua acesta s'au mai schimbat școlarii mei. În totă Sâmbăta după inserat întrebam pe grijitori despre note. Ei mi-le spunea și eu mi-le însemnam în notițulu meu. Atâtea laude, atâtea notițe rele. Laudele le primiam cu bucură, éră notițele rele cu neplăcere. Făcare pentru 10 notițe rele era pedepsit cu o oră de închisore. Peste câte-va săptămăni m'am convins, că notițele cele rele totu mai scădeau, éră laudele se înmulțiau.

În acestu modu mi-a succes a introduce în cât va liniștea. Nu numai în școlă, ci și pe stradă se purtau școlarii mei mai bine; căci se controlau unii pe alții, și fiă-care își ține de onore, a nu mai fi sub veghierea grijitorilor. Până la finea anului puțin prunci au rămas de totu réi, cu esepțiunea unuia cu numele Ioan Onescu în etate de 13 ani, carele la repeșite admoniări și pedepsă nu a voit să se îndrepte. Acesta, pentru abuzuri ne-suferite, prin consensulu canonicului

*) Pe cei mici i-am lăsat fără grijitori, numai sub veghierea grijitorului primar, carele inspecționa și pe ceia-alti grijitori.

repausat Michaelu Nagy, ca inspector diecesan al școlarelor, a fost eliminat din școlă.

Nota. Mi-se va face din partea colegilor învățători observarea: că ore grijitorii și-au implinit cu conștiențitate însărcinarea lor? Nu vor fi dat note rele școlarelor celor mai buni și din contră? A ceea e adevărat, că s'a întâmplat, mai cu sémă, că și unii dintre dăncii nu se purtau pré bine; însă decât observam așa ceva, pe unii ca aceia li destituam și puneam pe alții în locul lor, și așa celu degradat caută să se îndrepte, ca să se pta elibera de sub inspecțiune.

Calea spre înăvțire.

de I. Dariu.

3. Prudență, chibzuință, cuminiță, socotelă, prevedere.

(Urmare).

53) Bagăți bine mîntea 'n capu, unde e vorba de bani, de afaceri și de femei. 54) Nu arăta lucrulu țeu nimenu-i până ce nu l'ai terminat de tot. 55) Caută a afla gustulu altuia. 56) Prudentulu, ca să pta descose pe altulu, se preface de multe-ori prost. 57) Unu lucru bun început și lăsat baltă, este o fără-de-lege, terminat e o virtute. 58) Numai din hatărulu iubirei de pace nu trebuie să ne placă ori-ce. 59) Omulu, care nu resalută, este séu unu prost séu unu omu mândru, séu unu încăpăținat. Din salutarea și resalutarea altuia prudentulu află multe. 60) Unu réu micu nu trebuie nelut în sémă numai pentru-că este micu, pentru-că réulu ori câtu de micu fiă, nu vine singuru, ci însoțit de alte rele. 61) De voesci a face bine altuia fă-i la vreme și nu aștepta răsplată. Fapta bună nu așteptă răsplată.

62) Dacă ni-a supărat cine-va cu ceva, nu trebuie să rupem deodată legăturile de prietiniă cu elu. În casu că nu mai este nădejde de împăcare, celu puțin să căutam a-lu desdauna pe celu ce s'a despărțit de noi pentru obiectulu cerței, decât aceea a provenit din vina noastră. Să ne dedăm a uita aceea că ni-a făcut altulu réu. 63) Lucruri cari servesc numai de plăcere și luxu, câtu se pte să le încungurăm. Nu trebuie să ne jucăm cu poitele. 64) Prea multă răbdare și bunătate sunt stricătose. 65) Vorba dulce multu aduce, cea rea împunge. 66) Vindeți marfa cu politeță. 67) Caută a cunosc bine temperamentulu, inclinarea și firea aceluia cu care ai de mai multe-ori a face. 68) Imbracăte cum se cade, dér nu te face prea țanțoșu atar' din cale. 69) Caută a aduce la desevșire îndemănarea și meșteșugulu țeu, prin deprinderea și talentulu țeu prin studiū, prin învățatură. 70) Fi strictu cu tine și blându cu alții. 71) Nu te amesteca în trebile altuia. Cum e vorba. „Nu te amesteca, unde nu-ți ferbe oia.” 72) Dă celui nenorocit ce poți, dér nu-ți face multu de lucru cu elu, că nenorocirea împunge.

73) Nu întreprinde nimic așa de-odată, numai dintr'o pornire grabnică a inimei, că forte rar vei reuși. 74) Fă în oficiulu țeu totu-d'una mai bine mai multu, decâtu prea puțin. 75) Fă ori-ce lucru așa, ca și când ai avé dinaintea ta unu judecatoru, care se te ia la răspundere pentru cea mai mică greșelă. 76) O mînte ageră, o rațiune adencu pētrunțetore, împreunate cu bunulu gustu, facu minuni și sunt darurile cele mai alese ale firii. 77) Nemulțămirea chiar pentru lucruri mici și neînsemnate este o greșelă urit și e vrednică de desprețuit.

78) Cunoscințele cele mai neapărat de lipsă, ce trebuie să le aibă omulu de afaceri și tinerii, cari se pre-

gătesc pentru vre-o afacere, sunt:

a) O scrisore frumoasă și cetăț, b) a socoti cu înlesnire ori-ce fel de socotelă de lipsă în afaceri c) a ave cunoscința din stilistică și ortografiă, spre a pute scrie o epistolă după toate regulile ei. d) cunoscințe din comptabilitate, adică din purtarea socotelor. e) cunoscința unei limbi séu mai multe streine, cari sunt mai mult usitate în patriă și în comerț. f) cunoscințe geografice de locuri, orașe ținuturi, țeri. g) cunoscințe din istoria naturală și fizică. h) ceva din chemiă și i) cunoscințe de afacerea ce o porți. În legătură cu acestea purtarea de bunăcuviință și cea morală se pună cununa cunoscințelor omului de afaceri.

79) Cunoscințele și deservirea sufletescă se nu lase înderēt de tocinia trupescă, că numai într'un trup sănătos și puternic pōte locui un suflet vesel și vrednic. Într'un corp bolnav, sufletul e sclav.

80) Mândria deșertă se nu atingă fruntea ta și scumpetea se nu-ți cuprindă inima. Fugi de înșelăciune și de pismă, de fățăriă și de înălțare, păstrând curățenia trupului și a sufletului tău. Cei ce nu se păzesc de acestea, sunt robii poftelor, ginerii diavolului. Să veți de ce: Să dice, că făcându-se diavolul făcău mare își puse în gând să se însore. Dér cu cine? — Cu *Nedreptatea*. Așa a și făcut și din căsătoria a avut șapte fete. Cea dintăi s'a numit *Mândria* (trufia) și a măritat'o după omenii de ném mare. A doua s'a chemat *Scumpetea* (sgărcenia) și a măritat'o după omenii de rând. A treia s'a numit *Inșelătoria* și a măritat'o după cine a cerut'o. A patra a fost *Fățaria* și a măritat'o după fețe bisericesci. A cincea era *Pizma* și a măritat'o după meșterugari și după negustori de tot felul. A șasea fii *Inălțarea* și a trimis'o între femei, ca să le învețe cum să se înalte peste bărbații lor, punându-i sub papuc. A șaptea și cea mai frumoasă era *Pofta trupescă* cea nelegiuită și pe asta n'a vrut s'o mărite, ci a ținut'o în casa lui, și cine avea lipsă de ea, mergea la casa diavolului de se întâlnea cu ea. Fata asta i-a făcut diavolului cea mai mare ispravă și multă avere a adunat pe urma ei. Acum diceți, că nu e așa!

(Va urma.)

Cultura fragilor de câmp.

Fragile sunt de două neamuri: de pomi și de câmp. Fragile de câmp érsunt mai de multe neamuri: pomice séu căpsune, cari se fac prin liveți și frăguțe, cari se fac cu deosebire prin păduri și tăieturi. Atât căpsunele cât și frăguțele se țin de fructele cele mai plăcute, din care causă ici coala au prins omenii a le cultiva și prin grădini, și cultivate cu diligență se fac cu mult mai mari și mai frumoase. Am vădută la grădinari și la parochul Alexandru Ciura din Abrud fragi, ca nucile de mari. Ele produc în diferite restimpuri ale verei; sunt și de acelea, cari produc mai de multe ori pe an; prin urmare se plătesc se le cultivăm.

Fragile cresc și produc în ori ce pământ; cu toate acestea, cine vrea să abă fructe bune și multe, trebuie să le cultive cu diligență și în mod rațional.

Ele iubesc pământul greu, gras, lutos, umed, cum e cel din pădure, pozițiune liberă, deschisă în fața sórelui.

Locul merit pentru cultivarea fragilor trebuie mai întâi săpat bine afund și mărunțit cu grijă. Apoi se fac straturile câte de

un metru de late și în ele se sădesc plantele, în trei rânduri, pe fiecare strat. Astu-feliu făcându, vom pute plivi și culege fructele numai din cărări, fără de a fi nevoiți a călca plantele și vițele lor. Săditul se face primăvera și toamna, dér e mai bine toamna, că atunci în vera următoare și avem fragi, pe când de le sădim primăvera, trebuie să așteptăm un an întreg până se producă.

Fragile se înmulțesc de sine, că din fiecare tufă dau lugeri, ce se întind pe pământ și și fac rădăcină, astu-feliu că dintr'o unică plantă în decursul unei veri avem până n'ne plănute nouă, fără de a fi perit cea vechiă. Plănutele aceste apoi le luăm cu rădăcină cu tot și le sădim unde voim, începând din Iulie până toamna târziu. Primăvera putem sădi plantele des de timpuriu, îndată ce s'a dus neaua.

Straturile cu fragi se acoperă peste iernă cu gunoi putred, prin ce se împutesc și ajută rodirea.

Primăvera se curățesc straturile de buruiene și de frunzele și lugerii uscați rămași din toamnă. Pământul printre ele se sapă cu o sapă mică, ca să nu se vatem rădăcinile. Făcându astu-feliu, se amestecă cu pământul de printre ele și gunoiul cel pus din toamna trecută. Părțile prea mari de gunoi trebuie delaturate. Buruiene, veți bine, nu vom suferi prin straturile cu fragi, ci îndată ce se ivesc le vom delatura.

Fragile, fiind că iubesc umezela, în timp secetos trebuie udate. Nică că vom lăsa să se desvolve toți lugerii, ce esă din tufă, că prin aceea tufa se slăbește și nu pōte produce bine.

Un strat de fragi ține cam 3 ani, după aceea trebuie înouit, adică facem strat nou și mutăm din cel vechi acolo fragile.

Sunt foarte multe specii de fragi, ce le cultivă grădinarii cei iscusiți și la cari și noi putem ajunge cu spese puține, că cumpărăm numai câteva plante, cari apoi se înmulțesc grozav de tare, decât purtăm grije bună de ele.

Fragile se culegă dimineața, după ce s'a luat roua de pe ele. Fragile nu trebuie spalate, că atunci își pierd aroma; decât însă ar fi întinate, atunci se spală numai decât înainte de a-le mânca, ca să nu stea mult după ce le-am spalată.

Exposiția agricolă în Vaida-Recea.

Reuniunea economică din comitatul Făgărașului, al cărei președinte e d-l *Ioan Turcu*, va arangia Duminecă, în 8 Octomvre n. c., o *exposiție agricolă împreună cu întrecere în arat și în fugă cu cai*. Acesta va fi în Vaida-Recea, cu începutul la 10 ore a. m.

Se vor împărți mai multe premii de oțnă 50, 40, 25, 20, 15, 10 și alte premii mai mici până la 2 fl. Cu totul ca premii 612 fl. Afară de acesta se vor împărți și diplome de distincțiune.

Anume se vor împărți premii pentru:

- 1) *Bucate, și produse de grădină*. (ca feliurite grăne verdețuri și păstăioase, pome de diferite feluri, ca mere pătule. etc.)
- 2) *Industria de casă*, (țesături, cusături femeesci, broderii etc; apoi împletituri de corfe, vase de lemn, de pământ etc.
- 3) *Premii pentru manufacturile industriale ale tinerimii școlare*.
- 4) *Intrecere în arat*, (grăpi și pluguri de fier, mașină de săpat și de sămănat).
- 5) *Premii pentru cai*; vite cornute, oi și berbeci, rimători, galițe (paseri), albinărit și întrecere cu cai.

La pome se va lua în considerare și cantitatea și îngrijirea rațională a pomilor, ce trebuie constatată prin atestată dela primăria comunală. Asemenea trebuie docu-

mentată și aceea, că animalele espuse sunt de sub îngrijirea proprie a esponentului.

Pentru primirea obiectelor, ce se vor espune și așezarea acelor după grupuri în localele expoziției, s'a instituit în comuna Vaida-Recea un comitet local, sub presidial d-lui *Maximilian Receanu*, paroch și proprietar. Cei ce doresc a lua parte la expozițiune au a-și insinua obiectele și produsele lor președintelui acestui comitet local, d-lui *Maximilian Receanu* cel mult până la finea lui Septemvre a. c., căruia sunt de a i se trimite — cu excepțiunea animalelor, — de-a dreptul și cel puțin cu trei zile înainte de expozițiă, toate obiectele, ce se vor espune așa ca pe fiecare obiect, să fiă lipită séu cusută un bilet, în care să se arate, numele esponentului și valoarea obiectului. —

Animalele trebuie prezentate în ziua expoziției pe lângă pață corăspundătoare.

POVEȘTE.

Hârtie pentru omorîtă muscele.
Decă ai multe musce în casă și vrei să le pustiesci, atunci se fierbi 500 părți apă, 150 părți zahăr și 8 *quasia* (cereți la farmacia, e o plantă) și se mōie în această compozițiă bucăți de hârtia sugătoare. Hârtia astfel preparată se pune la locul unde muscele se adună mai cu deosebire.

Ascutirea bricelor. Turnați într'un chilo de apă 6 grame de acid sulfuric și puneți înăuntru bricele, ce voți să ascuțiți. Lăsați-le să stea trei sferturi de cesă, apoi scoteți-le afară, ștergeți-le bine și le neteziți cu gresia (cutea), séu cu ori-ce piatră de ascuțit. Metoda acesta înlocuesc cu succes tocila și se pōte întrebuinta pentru toate instrumentele tăioase.

Cătră Gnor. Public Român!

Am deschis de vre-o câțiva ani aici în Brașov o școlă privată de lucru de mână și de menagiu pentru fete, însoțită totă-odată și de instrucțiune teoretică în studiu.

În acest timp m'am ocupat mult cu idea unei adevărate instrucțiuni reclamate de chemarea femeilor noastre de astăzi. Și astu-feliu am ajuns acum a pune cursul condus de mine pe o basă, care să corăspundă chemării sale.

Principiul, de care sunt condusă, mi este: să mijlocesc fetitelor, cari au absolvat vre-o școlă de învățământ, o pregătire cu deosebire practică, și pentru sistemizarea și complectarea cunoscințelor de lipsă unei femei, și o pregătire teoretică, pentru ca înzestrate cu această pregătire să fiă bine orientate în toate direcțiunile chierării lor.

Amăsurat acestui principiu mi-am dat silința, cu împreuna sfătuire și conlucrare a omenilor competenți de școlă, ca să compun pentru cursul condus de mine o programă, prin care să se împărtășescă toate acele învățături, cari au să culifice pe femeie pentru datorințele și lucrările de căpetenie, ce fiă-care femeie le întâlnește în viață.

În acest internat se vor predă: tot felul de lucru de mână femeescă ca: torsul, țesutul la răboii simplu și mecanic, văpsitul tortului, cusutul, croitul, brodatul (chindisitul), împletitul; mai departe din economia casei: gătitul bucatelor, spalatul și călcatul; și apoi pentru completarea și sistemizarea cunoscințelor teoretice: religia, pedagogia și higiena, legumăritul principiilor de comptabilitate, aritmetică, istoria, geografă și limba și literatura română, predate de profesori dela gimnaziul român de aici. La dorința fetitelor mai pot primi și instrucțiune în limbile: germană, maghiară, franceză și în piano.

Toate aceste se vor predă în trei cursuri de câte un an.

În acest curs se vor primi elevi cari au trecut de 12 ani și au absolvat vre-o

școlă, pe lângă o tacsă de 14 fl. pe lună pentru care va căpata instrucțiă, vîpt și și cuartir în internat.

Elevii este, cari voesc a menagiu la mine, vor solvi pentru menagiu și instrucțiune pe lună 10 fl., érá menagiu 4 fl.

Voi mai primi în acest internat pentru îngrijire, locuință și vîpt, pe lângă tacsă de 14 fl. pe lună, și fetițe cari voesc să-și urmeze studiile la vre-o școlă în Brașov.

Cursul se va începe cu 1 Sept. c. v.

Aducă acesta la cunoscința acelor părinți, cari se interesă de acest fel de crescere a fiicilor lor.

Brașov, în 15 Iulie 1892.

Cu totă stima

Maria Belu

Strada Hirscher Nr.

MULTE ȘI DE TOATE

O comună model.

Éta cum s'a construit lângă Boston, într'o localitate foarte pitorescă din mitatul Derbyshire, (Anglia) mai în centrul Angliei, o „comună cooperativă”. Ea construită din inițiativa unui mare proprietar industrial și magistrat local cu numele Cambridge.

Forma acestei comune, în care lucrătorii de la o mină de cărbuni din cinătate, e un pătrat; de alungul celei 4 margini se află un rând de case mici, simple, dér elegant construite. În șiruri e o uliță largă și frumoasă cu tramvay și trase pe șine.

În fața fiecărei case (sau câte două) se află o grădiniță.

În această comună s'au construit de case, dintre cari 130 au fost cumpărate și se vor zidi o mulțime altele.

În comună nu se află nici o prăvălie și nici o cărciumă, de câtă o școlă și un club și o bibliotecă.

Societatea cooperativă a lucrătorilor de acolo, care are o fermă mare, magazinul ei de lăptăria, măcelăria, brutăria, înprjește de totă cele trebuie lucrătorilor vândându le totul cu prețuri scăzute.

Pentru ca să poți locui în această comună fericită, trebuie să intruiești în condițiuni:

- 1) Să fii lucrător în mine.
- 2) Membru al societății cooperativă.
- 3) Să nu te îmbetăi nici odată.

Un conflict arabo-maghiar.

Din Budapesta se scrie: Aici vind în verile mulți mosafiri din Orient, spre rugăcuni la mormântul sfântului meștan Ghiul-Baba. Între alții au venit acum pe jos din Arabia trei bărbați și o femeie. Între ei este și venerabilul den-Iusuf, care pōrtă pe cap cu demnitate turbanul verde al celor ce au văzut Mecca. Iusuf e un om voinic și bătrân, de 40—50 ani. Când nu se închină la mormântul sfântului, el vind priu turbanul verde de trandafir. Într'o seră Iusuf a avut podul Margaretei spre Pesta. În domul venea un tineru cu un buchet de flori în mână. De odată Sidi-ben-Iusuf întorse și văzu pe tineru. Iusuf se încruntă sprincena și țină în mână un „gosc” în limba arabă, din care acesta înțelegea o bōbă, dér vedea numai, că suf totă arăta spre flori. Arabul își arăta calea; tinerul făcu totă așa. După câțiva pași, Arabul se întorse din nou spre tiner și arătându la flori țisură multe suneturi naturale neînțelese. Tinerul zăpăcit, scia ce să facă. Scena se repetă și a doua oară, însă de astă dată Iusuf furios și noi buchetul din mână tinerului unghia și îl aruncă departe. Ungurul deveni el furibund și apucă pe Iusuf de gât și îl aruncă la pământ, dér acesta îi arse o palmă arabă. Era să se încaere la bătaie, dér în alergă, împreună cu un gardian, se conduse pe Iusuf la secție. Aici el espuse prin câte-va cuvinte franțuzesc, căsă și stăruiește a conflictului. La arab comen-

perpetua oă acela, în dosul căruia o...

O luptă cu o bandă de pungași la Bêrlad.

Diarul „Steaua” din Bêrlad, (Ro-

Intr'una din nopțile trecute o ceta de

Indrănețul mecanic voind să do-

O corabie jefuită.

Nu mai în vremurile vechi, când hoții

Pe la începutul lui Iunie, corabia

S'a ridicat numai decât pavilionul

Căpitanul Defresne și matrozii săi,

Căpitanul a înaintat o plângere la

Hotii au furat tot ce au găsit mai

Căpitanul a înaintat o plângere în

Tergul de rimători din Steinbruch.

La 24 Iulie n. 1893. Starea rimătorilor a fost de 191,737 ca-

ușoră de la 42.— cr. până la 43.1/2 cr. — Porcii

Calendarul săptămânii are 31 zile. Table with columns for date, day of week, and names.

Bursa de mărfuri din Budapesta.

Table with columns for grain types (Sămînțe) and prices per 100 kilograms.

Table with columns for grain types (Sămînțe vechi) and prices per 100 kilograms.

Table with columns for products (Productediv.) and prices per 100 kilograms.

Prețurile cerealelor din piața Brașov.

Table with columns for grain types (Măsură și greutatea) and prices per unit.

Cursul losurilor private

Table with columns for exchange rates (Basilica, Credit, Clary 40 fl. m. c., etc.) and values.

Dr. Sterie N. Ciurcu

Viena, IX Pelikangasse 10. Cabinet de consultație și de specialitate...

PUBLICAȚIUNE

referitoare la darea pe agoniseli de a III clasă.

Din partea subscrisului oficiu orășe-

Tot deodată se amintesc zilele în

Măsurarea dărei se va suscepe în ur-

Joi în 10 August 1893: Lemnarii, aurarii și măsarii dela post.

Vineri în 11 August 1893: Mōșele, trifțerarii, birjarii, dela post.

Sămbătă în 11 August 1893: Cismarii, dela post. 152—208.

Luni în 14 August 1893: Pantofarii, neguțatorii de pantofarie,

Mercuri în 16 Aug. 1893. Barbierii, frizerii, cofetarii, arhitecții,

Joi în 17 Aug. 1893. Năsiparii și cărașii dela post. 313—419.

Sămbătă în 18 Aug. 1893: Posesorii de scalde, arēndașii de scalde,

Luni în 21 Aug. 1893: Fabricanții de perii, posesorii institu-

de oțet, fabricanții materialului de lemne,

Mașiniștii, tehnicii, mēstria de cala-

Mercuri în 23 Aug. 1893: Angroșiștii de sare, neguțatorii de

Vineri în 25 Aug. 1893: Vēnșătorii de petrol, neguțatorii de

Sămbătă în 26 Aug. 1893: Sfērnarii dela post. 650—718.

Luni în 28 Aug. 1893: Neguțatorii de vite, de paseri, de pesce,

Marți în 29 Aug. 1893: Ceilalți neguțatori cu mărurișuri și

Mercuri în 30 Aug. 1893: Neguțatorii de giamantane, porcelanți,

Joi în 31 Aug. 1893: Cărciumarii dela post. 853—937.

Vineri în 1 Septembrie 1893: Cărciumarii dela post. 938—998.

Sămbătă în 2 Sept. 1893: Cărciumarii, birțarii, arēndașii de ho-

Luni în 4 Sept. 1893: Petrarii, librarii, tipografii, redactorii

Mercuri și Joi în 7 Sept. 1893: Măcelarii, afumătorii și fabricanții de

Sămbătă în 9 Sept. 1893: Veterinarii, dantistii, medicii, advocații

Luni în 11 Sept. 1893: Brutarii și plăcintarii dela post. 1223—

Marti în 12 Sept. 1893:

Zarafii, pilarii, postvarii, neguțatorii de postavă, perpetarii, stabilementele de spălată, șelarii, proprietarii de pensionate și de școle de bucătărie, asilele de copii, curelarii, cojocari, maestrul de dans și argășitorii dela post. 1275—1335.

Mercuri în 13 Sept. 1893:

Instructorii în limbă streină, contabilii, profesorii de clavier și de muzică, acordatorii de pianuri, croitorii de bărbați și femei și croitorese de albituri, dela post. 1336—1393.

Joi în 14 Sept. 1893:

Cărăușii pentru lemnele primăriei, speditorii de carne, vară și mărfuri dela gară, voiașorii, agenții de asigurare și comerț, abatorii orașenești și accisurile orașului Brașov, casa de amanetare din Brașov, muzica orașenească dela post. 1354—1450.

Vineri în 15 Sept. 1893:

Anteprenorii de lucrări la calea ferată, de curățitului stradelor, de pompe funebre, birourii de informație, societatea barometrică (budarii), esecentorii, dăstarii și mușicantii dela post. 1451—1516.

Sâmbătă în 16 Sept. 1893:

Neguțatorii de vechituri, arăndașii de pământuri dela 1517—1541 și 1723.

Luni în 18 Sept. 1893:

Arăndașii de pământuri dela 1724—2153.

Marti în 15 Sept. 1893:

Indreptinderile și reuniunile supuse așternerei de socoteală și cei ulteriori încăroați cu dare.

Mercuri în 20 Sept. 1893:

Cel rămași de Mercuri și ulteriori înscrisi la dare.

Brașov, 28 Iulie 1893.

1—2. Oficiul orașenească de dare.

5. Verfälschte schwarze Seide. Man verbrenne ein Musterchen des Stoffes von dem man kaufen will, und die etwaige Verfälschung tritt sofort zu Tage: Echte, rein gefärbte Seide fränselt sofort zusammen, verlöscht bald und hinterlässt wenig Asche von ganz hellbräunlicher Farbe.—Verfälschte Seide (die leicht speckig wird und bricht) brennt langsam fort, namentlich glimmen die „Schußfäden“ weiter (wenn sehr mit Farbstoff erschwert), und hinterlässt eine dunkelbraune Asche, die sich im Gegensatz zur echten Seide nicht fränselt, sondern krümmt. Zerdrückt man die Asche der echten Seide, so zerstäubt sie, die der verfälschten nicht. Die **Selden-Fabrik G. Henneberg** (K. u. K. Hoflieferant), **Zürich** versendet gern Muster von ihren echten Seidenstoffen an Jedermann, und liefert einzelne Rollen und ganze Stücke porto- und zollfrei in's Haus. Briefe kosten 10 fr. und Postkarten 5 fr. Porto nach der Schweiz.

Neapărat de lipsă pentru fiecare familie este **Caféua-Malz a lui Kathreiner Kneipp** cu gustu de cafea bună.

Acésta este avantajos că pôte înlocui caféua amestecată cu cichorie oferându o cafea hrănitore și gustosă, un esecelent substitut la cafea. De recomandat pentru femei, copii și bolnavi. Pășiți-ve de imitație.

Se află în totu loculu. (27—52.) 1/2 Kilo 25 cr.

Nr. 439—1893.

Concursu!

La școlele centrale ale reuniunii granițerești suntu de ocupat următoarele posturi învățătorești:

1. **Cujir**, comitatulu Hunedorei, cu unu salaru anualu de 300 cvartiră și lemne.

2. **Viștea inferioară**, comitatulu Făgărașulu, postul de învățatoru dirigitu cu salaru anualu de 300 fl. cvartiră și lemne.

3. **Lisa**, comitatulu Făgărașulu, cu salaru anualu de 200 fl. cvartiră și lemne.

Rugările instruate conform legilor școlastice în vigore se se depun mită până în **10 August 1893** la

Comitetulu administrătorulu de fondulu și școlele reuniunii granițerești din fostulu regimentu român I.

Sibiu, în 27 Iulie 1893.

1862

Marea Descoperire a Veaculu
ELIXIRUL GODINEAU este singurul leac (fără nici o primejdie) în contra **Neputinței**. Vindecarea anemicilor, a Sleitilor, etc.
INTINERIREA ȘI PRELUNGIREA VIEȚEI
 Administrația **ELIXIRULUI GODINEAU** la **PARIS, 7, r. Saint-Lazare.**
 BROȘURĂ GRATUITĂ TRIMEASĂ FRANCO DUPĂ CERERE
 Se găsește **ELIXIRUL GODINEAU** și la **BUCUREȘTI**, la **Ilie ZAMFIRESCU**, droghist; la **JASI**, la **D.D. Frați KONYA**, farmaciști; și la **TULCEA**, la **Dr. D. RAVBLICO**, farmacia la „**MINERVA**.”

Dintre toate hărțile pentru țigarete este recunoscută de cea mai bună hărția de țigarete veritabilă franțuzescă

„Le Gloria“

fabricațiunea d-loru
JOSIFU BARDOU & FILS
 în **PERPIGNAN—PARIS.**

60 medalii de aur, 16 diplome de onore mari, 20 diplome „Hors Concours“

„Le Gloria“ este hărția, care în fineță și bunătate întrece toate celelalte hărții de cigarete ce există.

„Le Gloria“ este numai atunci veritabilă, decă fiă-care cărticică pörtă firma **IOSIFU BARDOU & FILS.**

„Le Gloria“ se efectuează cu marginele netede seu crestate (perforate.)

„Le Gloria“ se efectuează și ca tuburi și adecă într'o calitate neîntrecută de fină.

„Le Gloria“ este de căpătat în **Brașov** la toate marchetăniile și băcăniile en-gros, precum și la fiă-care debitantulu mai bunu de tutun.

26.—52.

Vestite în totă lumea sunt hărțile de țigară

LES DERNIÈRES CARTOUCHES ȘI LOHENGRIN
 din fabrica **Braunstein Frères, Paris**

65 Boulevard Exelman 65.

Firma **Braunstein Frères** vinde numai produsele proprii, din fabrica loru de hărție în **Gassicourt (S. & O.)** în **Francia.**

Produsele acestui stabilimentu mărețu, întocmitu după principiile cele mai moderne suntu unu triumfu alu industriei de hărție.

Unu depositu alu fabricii pentru vânzare de hărție și tuburi de țigarete se află în **Wiena, I., Schottenring 25.**

Hărția noastră veritabilă franțuzescă precum și tuburi de țigarete fabricate din hărție „**Les dernières cartouches**“, la care pe fiă-care carton este firma „**BRAUNSTEIN FRÈRES**“ se vinde în toate marchetăniile, și în toate traficele reg. ung. de tutun.

1354.—

Precauțiune la cumpărarea de

ZACHERLIN.

Se află de vânzare în Brașov:

La Domni **I. L. et A. Hess-haimer, Heinrich Zinz, Dimitrie Eremias nepoții, Emilu Por, Karl Irk, Franz Kelemen** farmacistu. **Julius Müller, Carol Schuster** farmacistu, **Teutsch et Tartler, N. Grădinar, Eduard Kugler** farmacistu, **Carol Töpfer, Jul. Hornung** farmacistu, **Heinrich G. Obert, Emilu Jekelius** farmacistu, **Victorü Roth** farmacistu, **Heinrich Wagner, Karl Harth, Ioanu Dușou et. Fiu. W. Wunsch, Fritz Grisberger, Heiner. Herrmanu.**

In Făgărașu:

La Domni **Richard Glein** farmacistu, **M. A. Gräser, I. Larosch, Heinrich Schul, B. Rehner**

In Cinculu mare:

La D-nulu **Iosifu Hammer.**

In Cohalmu:

La Domni **Ernst Wolff, Sam. Nagelschmidts Erben.**

In Șercaia:

La D-nulu **I. Schnell.**

In Zărnesti:

La D-nulu **Aurel Cuteanu** farmacistu.

Mai departe se află „Zacherlin“ de vânzare pretutindenea, unde suntu placate espuse.

Musteriulu: Nu'mi trebuie astfel de prafu pentru insecte, căci am cerutu Zacherlin! Cu totu dreptulu este laudată acésta specialitate ca cel mai bunu mijlocu în contra insectelor de totu soiulu și pentru aceea eu cumpăru numai: **1 sticlă sigilată** cu numele „**Zacherl**“.

12—*

Butoe gole de cement

circa 1500 în stare bună

suntu de vânzare

cu prețu ieftin

de întreprinderea de clădiri **Moni Brașov**, biroulu în casa la „**Sora**”

Doritorii a se adresa la birou 179,1—3

Anunciuri

(insertiuni și reclame)

Suntu a se adresa subscrișei administrațiunii. În casulu publicării unui anunciu mult de odată se face scădementu, care crește cu câtu publicarea se face mai de multe-ori.

Administrațiunea „GAZETEI TRANSILVANIEI”